

EBELİK ESASLARI KLİNİK BECERİ VE UYGULAMALARI

Editör
Prof. Dr. Zeliha KOÇ

EBELİK ESASLARI KLİNİK BECERİ VE UYGULAMALARI

Editör: Prof. Dr. Zeliha Koç

Yayın No.: 3812

Sağlık Bilimleri No.: 115

ISBN: 978-625-417-222-9

E-ISBN: 978-625-417-223-6

Basım Sayısı: 1. Basım, Aralık 2021

© Copyright 2021, NOBEL AKADEMİK YAYINCILIK EĞİTİM DANIŞMANLIK TİC. LTD. ŞTİ. SERTİFİKA NO.: 40340

Bu baskının bütün hakları Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti.ne aittir.

Yayınevinin yazılı izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz.

Nobel Yayın Grubu, 1984 yılından itibaren ulusal ve 2011 yılından itibaren ise uluslararası düzeyde düzenli olarak faaliyet yürütmekte ve yayınladığı kitaplar, ulusal ve uluslararası düzeydeki yükseköğretim kurumları kataloglarında yer almaktadır.

Genel Yayın Yönetmeni: Nevzat Argun -nargun@nobelyayin.com-

Genel Yayın Koordinatörü: Gülfem Dursun -gulfem@nobelyayin.com-

Sayfa Tasarım: Leyla Kurt -leyla@nobelyayin.com-

Redaksiyon: Dilek Gezgın -dilek@nobelyayin.com-

Kapak Tasarım: Mehtap Yürümez -mehtap@nobelyayin.com-

Baskı Sorumlusu: Yavuz Şahin -yavuz@nobelyayin.com-

Baskı ve Cilt: Sarıyıldız Ofset Amb. Kağ. Paz. San. ve Tic. Ltd Sertifika No.: 23593

İvedik Ağaç İşleri San. Sit. 1354. Cad. 1358. Sok. No.: 31 Ostim / ANKARA

Kütüphane Bilgi Kartı

Koç, Zeliha.

Ebelik Esasları Klinik Beceri ve Uygulamaları / Editör: Prof. Dr. Zeliha Koç

1. Basım. XXII + 930 s. 16.5x24 cm. Kaynakça, dizin var.

ISBN: 978-625-417-222-9

E-ISBN: 978-625-417-223-6

1. Ebelik 2. Bilgi 3. Beceri 4. Uygulama

Genel Dağıtım

ATLAS AKADEMİK BASIM YAYIN DAĞITIM TİC. LTD. ŞTİ.

Adres: Bahçekapı Mh. 2465 Sk. Oto Sanayi Sitesi No:7 Bodrum Kat, Şaşmaz/ANKARA

Telefon: +90 312 278 50 77 - **Faks:** 0 312 278 21 65 - **Sipariş:** siparis@nobelyayin.com-

E-Satış: www.nobelkitap.com - esatis@nobelkitap.com / www.atlaskitap.com - info@atlaskitap.com

Dağıtım ve Satış Noktaları: Alfa Basım Dağıtım, Arasta, Arkadaş Kitabevi, D&R Mağazaları, Dost Dağıtım, Ekip Dağıtım, Kida Dağıtım, Kitapsan, Nezih Kitabevleri, Pandora, Prefix, Remzi Kitabevleri

BÖLÜM YAZARLARI

- 1. BÖLÜM** **EBELİK MESLEĞİ**
Dr. Zeliha KOÇ, Ondokuz Mayıs Üniversitesi
- 2. BÖLÜM** **EBELİK BAKIMININ FELSEFESİ VE EBENİN ROLLERİ**
Dr. Zeliha KOÇ, Ondokuz Mayıs Üniversitesi
- 3. BÖLÜM** **EBELİK MESLEKİ DEĞERLERİ VE ETİK**
Dr. Seval AĞAÇDİKEN ALKAN, Ondokuz Mayıs Üniversitesi
- 4. BÖLÜM** **EBELİK BAKIMININ YÖNETİMİ**
Dr. Zeynep SAĞLAM, Ondokuz Mayıs Üniversitesi
- 5. BÖLÜM** **SAĞLIKLI HASTANE ORTAMI, HASTA KABULÜ VE TABURCULUĞU**
Dr. Aslı KURTGÖZ, Amasya Üniversitesi
- 6. BÖLÜM** **VÜCUT MEKANİĞİ VE HAREKET**
Dr. Aslı KURTGÖZ, Amasya Üniversitesi
- 7. BÖLÜM** **YAŞAM BULGULARI VE NÖROLOJİK DEĞERLENDİRME**
Dr. Aslı KURTGÖZ, Amasya Üniversitesi
- 8. BÖLÜM** **ENFEKSİYON KONTROLÜ**
Dr. Zeynep SAĞLAM, Ondokuz Mayıs Üniversitesi
- 9. BÖLÜM** **KİŞİSEL HİJYEN**
Dr. Münevver SÖNMEZ, Atılım Üniversitesi
Öğr. Gör. Canan ERAYDIN, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

- 10. BÖLÜM ORAL VE PARENTERAL İLAÇ UYGULAMALARI**
Dr. Banu TERZİ, Akdeniz Üniversitesi
- 11. BÖLÜM KAN VE KAN ÜRÜNLERİ TRANSFÜZYONU**
Dr. Seval AĞAÇDİKEN ALKAN, Ondokuz Mayıs Üniversitesi
- 12. BÖLÜM SOLUNUM**
Dr. Banu TERZİ, Akdeniz Üniversitesi
- 13. BÖLÜM BESLENME**
Dr. Banu TERZİ, Akdeniz Üniversitesi
- 14. BÖLÜM BOŞALTIM**
Dr. Banu TERZİ, Akdeniz Üniversitesi
- 15. BÖLÜM PERİOPERATİF BAKIM**
Öğr. Gör. Canan ERAYDIN, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
Dr. Münevver SÖNMEZ, Atılım Üniversitesi
- 16. BÖLÜM AĞRI**
Dr. Tuğba ÇINARLI, Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Dr. Asuman ŞENER, Ondokuz Mayıs Üniversitesi
- 17. BÖLÜM YARA İYİLEŞMESİ VE BAKIMI**
Dr. Seval AĞAÇDİKEN ALKAN, Ondokuz Mayıs Üniversitesi
- 18. BÖLÜM BASINÇ YARALARI**
Dr. Seval AĞAÇDİKEN ALKAN, Ondokuz Mayıs Üniversitesi
- 19. BÖLÜM SICAK VE SOĞUK UYGULAMALAR**
Dr. Zeynep SAĞLAM, Ondokuz Mayıs Üniversitesi
- 20. BÖLÜM UYKU VE DİNLENME**
Dr. Zeynep SAĞLAM, Ondokuz Mayıs Üniversitesi
- 21. BÖLÜM KARDİYOPULMONER RESÜSİTASYON**
Dr. Asuman ŞENER, Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Dr. Tuğba ÇINARLI, Ondokuz Mayıs Üniversitesi
- 22. BÖLÜM HASTA VE ÇALIŞAN GÜVENLİĞİ**
Dr. Asuman ŞENER, Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Dr. Tuğba ÇINARLI, Ondokuz Mayıs Üniversitesi

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM YAZARLARI.....	III
----------------------	-----

1. BÖLÜM EBELİK MESLEĞİ

GİRİŞ	2
1. EBELİK MESLEĞİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ	2
1.1. Dünyada Ebelik Mesleğinin Tarihsel Gelişimi	2
1.2. Türkiye’de Ebelik Mesleğinin Tarihsel Gelişimi	9
SONUÇ	13
KAYNAKLAR.....	14

2. BÖLÜM EBELİK BAKIMININ FELSEFESİ VE EBENİN ROLLERİ

GİRİŞ	16
1. EBELİK BAKIMININ FELSEFESİ	17
1.1. Ebelik Bilim ve Sanatı	20
1.2. Ebelik Bakımının Bileşenleri	20
2. EBENİN ROLLERİ	21
3. 21. YÜZYILDA EBE OLMAK	25
4. ÇAĞDAŞ EBELİK UYGULAMALARI.....	28
5. KANITA DAYALI EBELİK	32
SONUÇ	34
KAYNAKLAR.....	35

3. BÖLÜM

EBELİK MESLEKİ DEĞERLERİ VE ETİK

GİRİŞ	38
1. DEĞERLER, TUTUMLAR, İNANÇLAR	39
2. DEĞER SİSTEMİNİN GELİŞİMİ	40
3. DEĞER TÜRLERİ	40
4. EBELİK MESLEKİ DEĞERLERİ VE BAKIM VERME.....	41
5. DEONTOLOJİ VE ETİK KAVRAMI.....	45
6. ETİK TÜRLERİ VE BİYOEETİK İLKELER.....	47
7. EBELİK ETİK KODLARI.....	49
8. HASTA HAKLARI.....	52
9. BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM	55
10. SAĞLIK BAKIMDA ETİK SORUNLAR	57
11. EBELİK BAKIMINDA ETİK SORUNLAR.....	58
12. ETİK KARAR VERME SÜRECİ.....	59
SONUÇ	61
KAYNAKLAR.....	61

4. BÖLÜM

EBELİK BAKIMININ YÖNETİMİ

GİRİŞ	64
1. BAKIMIN YÖNETİMİNDE ELEŞTİREL DÜŞÜNME VE KARAR VERME.....	65
2. EBELİK BAKIM PLANI.....	71
2.1. Veri Toplama	72
2.2. Tanılama.....	81
2.3. Planlama	83
2.4. Uygulama ve Değerlendirme	86
3. KAYIT TUTMA VE RAPOR ETME.....	88
4. ANNE VE YENİDOĞAN BEBEĞİN BAKIMININ YÖNETİMİNDE EBENİN ROL VE SORUMLULUKLARI	92
SONUÇ	94
KAYNAKLAR	94

5. BÖLÜM

SAĞLIKLI HASTANE ORTAMI, HASTA KABULÜ VE TABURCULUĞU

GİRİŞ	97
1. SAĞLIKLI HASTANE ORTAMININ ÖZELLİKLERİ	97
2. HASTA ODASININ DÜZENLENMESİ	103
3. YATAK YAPIMI	105
3.1. Boş/Kapalı Yatak Yapımı	105
3.2. Dolu Yatak Yapımı	109
4. HASTA KABULÜ	114
4.1. Hasta Kabulü İşlem Basamakları	116
5. HASTA TABURCULUĞU	119
5.1. Hasta Taburculuğu İşlem Basamakları	122
6. HASTA EĞİTİMİ	126
6.1. Hasta Eğitiminin Amaçları	126
6.2. Hasta Eğitimi Süreci	127
6.3. Öğrenmenin Değerlendirilmesi	129
7. HASTA KABULÜ, TABURCULUĞU İLE HASTA EĞİTİMİNDE EBENİN ROLÜ	131
7.1. Hasta Kabulünde Ebenin Rollerini	131
7.2. Hasta Taburculuğunda Ebenin Rollerini	131
7.3. Hasta Eğitiminde Ebenin Rollerini	132
SONUÇ	132
KAYNAKLAR	133

6. BÖLÜM

VÜCUT MEKANİĞİ VE HAREKET

GİRİŞ	138
1. OMURGANIN ANATOMİSİ	139
1.1. Omurganın Bölümleri	139
2. VÜCUT MEKANİĞİ	142
2.1. Vücut Mekanikinin Bileşenleri	142
3. VÜCUT POSTÜRÜNÜN DOĞRU KULLANIMI	144
4. TAŞIMA VE KALDIRMADA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN İLKELER	147
5. HASTAYI HAREKET ETTİRME VE POZİSYON VERME	149

5.1. Hareket Yeteneğinin Değerlendirilmesi.....	150
5.2. Eklem Açıklığı Hareketlerinin Sağlanması	153
5.3. Hastayı Hareket Ettirmeye Yardımcı Araçlar	160
5.4. Hastayı Yatak İçinde Yukarı Çekme	163
5.5. Hastanın Yatak İçinde Dönmesine Yardımcı Olma	167
5.6. Hastayı Yatak Kenarında Oturtma	170
5.7. Hastayı Yataktan Sandalyeye Alma	171
5.8. Hastayı Yataktan Sedyeye Alma	174
5.9. Pozisyon Verme	176
5.10. Pozisyon Vermeye Yardımcı Araçlar	176
5.11. Pozisyonlar	177
6. HASTANIN AMBULASYONUNA YARDIM ETME	182
6.1. Yürümeye Yardımcı Araçlar	183
7. EGZERSİZLER VE SINIFLANDIRMASI	188
7.1. Egzersiz Türleri.....	190
8. ÇALIŞMA ORTAMI VE ERGONOMİ.....	191
8.1. Hasta Bakımı Ergonomisi.....	193
SONUÇ	195
KAYNAKLAR.....	195

7. BÖLÜM

YAŞAM BULGULARI VE NÖROLOJİK DEĞERLENDİRME

GİRİŞ	201
1. YAŞAM BULGULARI.....	201
2. ANNE VE YENİDOĞAN BEBEĞİN VÜCUT SICAKLIĞININ ÖLÇÜMÜ VE DEĞERLENDİRİLMESİ	203
2.1. Vücut Sıcaklığını Etkileyen Faktörler.....	204
2.2. Vücut Sıcaklığı Ölçüm Bölgeleri.....	205
2.3. Termometre Çeşitleri	207
2.4. Gebelik ve Doğum Sürecine İlişkin Sıcaklık Değişimleri	209
2.5. Yenidoğan Bebeğin Vücut Sıcaklığı Ölçümü	210
2.6. Annenin Vücut Sıcaklığının Ölçümü	212
3. ANNE VE YENİDOĞAN BEBEĞİN NABZININ ÖLÇÜMÜ VE DEĞERLENDİRİLMESİ.....	217
3.1. Nabız Değerlendirmesi	217

3.2. Yenidoğan Bebeğin Nabzının Ölçümü	222
3.3. Annenin Nabzının Ölçümü	223
4. ANNE VE YENİDOĞAN BEBEĞİN KAN BASINCININ ÖLÇÜMÜ VE DEĞERLENDİRİLMESİ	224
4.1. Kan Basıncının Ölçümü	225
4.2. Kan Basıncının Değerlendirilmesi.....	227
4.3. Gebelik ve Doğum Sürecine İlişkin Kan Basıncı Değişimleri.....	228
4.4. Kan Basıncını Etkileyen Faktörler.....	229
4.5. Yenidoğan Bebeğin Kan Basıncının Ölçümü	231
4.6. Annenin Kan Basıncının Ölçümü	232
5. ANNE VE YENİDOĞAN BEBEĞİN SOLUNUMUNUN ÖLÇÜMÜ VE DEĞERLENDİRİLMESİ	235
5.1. Solunumun Değerlendirilmesi	236
5.2. Solunumu Etkileyen Faktörler	237
5.3. Yenidoğan Bebeğin Solunumunu Değerlendirme	239
5.4. Annenin Solunumunu Değerlendirme	240
6. YAŞAM BULGULARININ KAYIT EDİLMESİ.....	241
7. NÖROLOJİK DEĞERLENDİRME.....	241
7.1. Annenin Nörolojik Değerlendirmesi	241
7.2. Yenidoğanın Nörolojik Değerlendirmesi	246
8. APGAR SKORU	248
9. YAŞAM BULGULARI VE NÖROLOJİK DEĞERLENDİRMEDE EBENİN ROL VE SORUMLULUKLARI	250
SONUÇ	251
KAYNAKLAR.....	251

8. BÖLÜM

ENFEKSİYON KONTROLÜ

GİRİŞ	255
1. ENFEKSİYON.....	256
1.1. Enfeksiyon Zinciri.....	257
1.2. Enfeksiyona Duyarlılığı Etkileyen Faktörler	262
1.3. Enfeksiyonun Evreleri	265
1.4. Vücudun Enfeksiyona Tepkisi	266
2. SAĞLIK BAKIMI İLE İLİŞKİLİ ENFEKSİYONLAR	270

3. STANDART ENFEKSİYON KONTROL ÖNLEMLERİ	271
3.1. El Yıkama	271
3.2. Kişisel Koruyucu Ekipman Kullanımı	275
3.3. İzolasyon Yöntemleri	281
3.4. Atık Yönetimi	283
4. ASEPSİ	287
4.1. Tıbbi Asepsi	287
4.2. Cerrahi Asepsi	290
4.2.1. Sterilizasyon	292
4.2.2. Steril Paket Açma	293
4.2.3. Steril Alan Oluşturma	293
4.2.4. Steril Eldiven Giyme ve Çıkarma	298
5. ENFEKSİYON KONTROLÜNDE EBENİN ROL VE SORUMLULUKLARI	301
SONUÇ	304
KAYNAKLAR	304

9. BÖLÜM KİŞİSEL HİJYEN

GİRİŞ	310
1. ANNENİN KİŞİSEL HİJYEN İHTİYAÇLARININ KARŞILANMASI	311
1.1. Yatak Banyosu	311
1.2. Masaj	312
1.2.1. Sırt masajı	313
1.2.2. Doğum Sonu Dönemde Masaj ve Ebenin Rolü	313
1.3. Ağız Bakımı	314
1.3.1. Dişlerin Fırçalanması/Diş İpi Kullanılması	315
1.4. Saç Bakımı	315
1.4.1. Fırçalama ve Tarama	316
1.4.2. Şampuanlama	316
1.5. Kulak, Burun ve Göz Bakımı	316
1.5.1. Göz Bakımı	316
1.5.2. Kulak Bakımı	317
1.5.3. Burun Bakımı	317
1.6. El, Ayak, Tırnak Bakımı	318

1.7. Vulva Bakımı	318
1.8. Perine Bakımı	319
1.8.1. Travmatize Perine Bakımı	319
2. BEBEĞİN KİŞİSEL HİJYEN İHTİYAÇLARININ KARŞILANMASI	320
2.1. Bebek Banyosu	320
2.1.1. Silme Banyo	323
2.1.2. Küvet Banyosu	324
2.2. Alt Bakımı ve Bez Değişirme	325
2.3. Bebeğin Gözlerini Temizleme	326
2.4. Bebeğin Umbilikal Kord (Göbek Kordonu) Bakımı	327
3. ANNE VE BEBEĞİN KİŞİSEL HİJYEN İHTİYAÇLARININ KARŞILANMASINDA EBENİN ROL VE SORUMLULUKLARI	328
4. KONU İLE İLGİLİ BECERİLER	329
SONUÇ	355
KAYNAKLAR.....	355

10. BÖLÜM

ORAL VE PARENTERAL İLAÇ UYGULAMALARI

GİRİŞ	362
1. YETİŞKİN FARMAKOKİNETİĞİ.....	362
2. YENİDOĞAN FARMAKOKİNETİĞİ.....	364
3. ANAFİLAKSİ	365
4. ORAL VE PARENTERAL İLAÇ UYGULAMA BECERİLERİ	368
4.1. İlaç Uygulama İlkeleri	368
4.2. İlaç Hazırlama	369
4.3. Oral ve Parenteral İlaç Uygulama Becerileri	370
4.3.1. Oral İlaç Uygulamaları.....	370
4.3.1.1. Anneye Oral İlaç Uygulama	371
4.3.1.2. Bebeğe Oral İlaç Uygulama	373
4.3.2. Parenteral İlaç Uygulamaları.....	375
4.3.2.1. Ampülden İlaç Çekme	386
4.3.2.2. Flakondan İlaç Çekme	391
4.3.2.3. İntradermal İlaç Uygulama	396
4.3.2.4. Subkutan İlaç Uygulama	400
4.3.2.5. Anneye İntramüsküler İlaç Uygulama	404

4.3.2.6. Bebeğe İntramüsküler İlaç Uygulama.....	411
4.3.2.7. Venöz Kan Alma.....	415
4.3.2.8. Bebekten Kapiler Kan Örneği Alma.....	419
4.3.2.9. Periferik Venöz Kateter Takılması ve İntravenöz İlaç Uygulaması.....	421
4.3.2.10. Yenidoğanda Umbilikal Kateter Bakımı	424
4.3.3. Topikal İlaç Uygulamaları	426
4.3.3.1. Anneye Göze İlaç Uygulama.....	427
4.3.3.2. Bebeğe Göze İlaç Uygulama.....	429
4.3.3.3. Anneye Kulağa İlaç Uygulama	431
4.3.3.4. Bebeğe Kulağa İlaç Uygulama	433
4.3.3.5. Anneye Buruna İlaç Uygulama.....	435
4.3.3.6. Bebeğe Buruna İlaç Uygulama.....	437
4.3.3.7. Anneye İnhaler İlaç Uygulama	439
4.3.3.8. Bebeğe İnhaler İlaç Uygulama	441
4.3.3.9. Anneye Rektal İlaç Uygulama	443
4.3.3.10. Bebeğe Rektal İlaç Uygulama	445
4.3.3.11. Anneye Vajinal İlaç Uygulama	447
5. SIVI-ELEKTROLİT DENGESİ	449
5.1. Yenidoğanda Sıvı-Elektrolit Dengesi	450
5.2. Elektrolit Dengesi Bozuklukları.....	452
5.3. Sıvı Replasmanı	458
5.4. Aldığı-Çıkardığı Sıvı İzlemi.....	459
6. ASİT-BAZ DENGESİ	461
6.1. Fetus ve Yenidoğanda Asit-Baz Dengesi	461
6.2. Asit-Baz Dengesi Bozuklukları	462
SONUÇ	463
KAYNAKLAR.....	464

11. BÖLÜM

KAN VE KAN ÜRÜNLERİ TRANSFÜZYONU

GİRİŞ	468
1. KAN GRUPLARI	469
2. KAN VE KAN ÜRÜNLERİ KULLANIMI	469

3. GÜVENLİ KAN TRANSFÜZYONU İLKE VE PROSEDÜRLERİ	471
4. ANNEDE KAN TRANSFÜZYONU ENDİKASYONLARI	472
5. TRANSFÜZYON ÖNCESİ HAZIRLIK	472
6. TRANSFÜZYONUN BAŞLATILMASI VE İZLENMESİ	473
7. KAN TRANSFÜZYONU KOMPLİKASYONLARI	476
8. KAN TRANSFÜZYONUNDA EBENİN ROL VE SORUMLULUKLARI.....	478
SONUÇ	479
KAYNAKLAR.....	479

12. BÖLÜM SOLUNUM

GİRİŞ	484
1. SOLUNUM SİSTEMİ	485
1.1. Solunum Sisteminin Anatomi ve Fizyolojisi	485
1.1.1. Yetişkin Solunum Sistemi ve Anatomisi.....	485
1.1.2. Yenidoğan Solunum Sistemi Anatomi ve Fizyolojisi.....	488
1.2. Solunum Fonksiyonunu Etkileyen Faktörler.....	490
1.2.1. Oksijenasyonu Etkileyen Faktörler.....	490
1.3. Solunum Sistemi Fonksiyonlarında Değişim.....	497
1.4. Solunum Sistemi Tanılama Yöntemleri ve Testler.....	498
1.5. Solunum Sistemi Değişikliklerinde Yapılan Uygulamalar	502
1.5.1. Solunum ve Öksürme Egzersizleri	502
1.5.1.1. Büyük Dudak Solunumu.....	503
1.5.1.2. Diyafragmatik Solunum.....	503
1.5.2. Aerosol Tedavisi	504
1.5.3. Oksijen Tedavi Yöntemleri.....	506
1.5.3.1. Nazal Kanül.....	506
1.5.3.2. Yüksek Akımlı Nazal Kanül	506
1.5.3.3. Basit Yüz Oksijen Maskesi	507
1.5.3.4. Ventüri Oksijen Maskesi	507
1.5.3.5. Kısmi Geri Dönüslü Rezervuarlı Oksijen Maskesi.....	508
1.5.3.6. Geri Dönüşsüz Rezervuarlı Oksijen Maskesi.....	508
1.5.4. Dispne Yönetimi	509
1.5.5. Yapay Hava Yolu Açma	509

1.5.6. Mekanik Ventilasyon Yöntemleri	513
1.5.6.1. İnvaziv Mekanik Ventilasyon Tedavisi.....	514
1.5.6.2. Noninvaziv Mekanik Ventilasyon Tedavisi.....	516
1.5.7. Trakeal Aspirasyon	516
1.5.8. Postural Drenaj	517
1.6. Oksijen Tedavisinin Komplikasyonları	518
2. SOLUNUM SİSTEMİ UYGULAMALARI	519
2.1. Öksürme ve Solunum Egzersizleri.....	519
2.2. Spirometre Kullanımı	521
2.3. Oksijen Satürasyonu Ölçümü	522
2.4. Oksijen Tedavi Yöntemleri-I.....	524
2.5. Oksijen Tedavi Yöntemleri-II.....	525
2.6. Oksijen Tedavi Yöntemleri-III.....	528
2.7. Oksijen Tedavi Yöntemleri-IV	530
2.8. Oksijen Tedavi Yöntemleri-V	532
2.9. Oksijen Tedavi Yöntemleri-VI	534
2.10. Bebekte Oksijen Tedavi Yöntemleri	536
2.11. Postural Drenaj	538
2.12. Göğüs Tüpü Bakımı	541
2.13. Orofaringeal Havayolu Uygulama.....	543
2.14. Havayolu Sekresyonlarının Aspirasyonu	546
2.15. Bebekte Havayolu Sekresyonlarının Aspirasyonu	549
2.16. Endotrakeal Tüp Bakımı	552
2.17. İnvaziv Pozitif Basıncı Mekanik Ventilasyon Bakımı.....	555
2.18. Solunum Yollarının Aspirasyonu	559
SONUÇ	568
KAYNAKLAR.....	568

13. BÖLÜM BESLENME

GİRİŞ	573
1. BESLENME- SİNDİRİM SİSTEMİ	573
1.1. Sindirim Sisteminin Anatomi ve Fizyolojisi	573
1.2. Sindirim Sisteminin Fonksiyonları	575

1.3. Bebeğin Sindirim Sistemi	578
1.4. Sindirim Sisteminin Fonksiyonlarını Etkileyen Faktörler	581
1.5. Sindirim Sistemini Tanılama Yöntemleri ve Testleri	582
1.6. Beslenmeyi Etkileyen Gelişimsel Dönemlere İlişkin Faktörler	584
1.7. Yeterli ve Dengeli Beslenme Prensipleri	588
1.8. Beslenme Fonksiyonunda Değişiklik	592
1.8.1. Annenin Beslenme Fonksiyonunda Değişiklik.....	592
1.8.2. Bebeğin Beslenme Fonksiyonunda Değişiklik.....	596
1.9. Anne ve Bebeğin Beslenme Aktivitesinin Sürdürülmesi.....	599
1.9.1. Annenin Beslenme Aktivitesinin Sürdürülmesi.....	599
1.9.2. Bebeğin Beslenme Aktivitesinin Sürdürülmesi.....	603
2. BESLEME EKİPMANININ DEKONTAMİNASYONU	613
3. SİNDİRİM SİSTEMİ DEĞİŞİKLİKLERİNDE YAPILAN UYGULAMALAR	616
4. SİNDİRİM SİSTEMİ UYGULAMALARI	622
SONUÇ	648

14. BÖLÜM BOŞALTIM

GİRİŞ	653
1. BOŞALTIM SİSTEMİ.....	653
1.1. Böbrek Boşaltım Sisteminin Anatomi ve Fizyolojisi	653
1.2. Bağırsak Boşaltım Sisteminin Anatomi ve Fizyolojisi	659
2. BOŞALTIM FONKSİYONUNU ETKİLEYEN FAKTÖRLER.....	664
2.1. Böbrek Boşaltımını Etkileyen Faktörler	664
2.2. Bağırsak Boşaltımını Etkileyen Faktörler	669
3. BOŞALTIM FONKSİYONUNDA DEĞİŞİKLİK.....	673
3.1. Böbrek Boşaltımında Değişiklik.....	673
3.2. Bağırsak Boşaltımında Değişiklik.....	678
4. BOŞALTIM SİSTEMİNİ TANILAMA YÖNTEMLERİ VE TESTLERİ	683
4.1. Böbrek Boşaltım Sistemi Tanılama Yöntemleri ve Testleri	683
4.2. Bağırsak Boşaltım Sistemi Tanılama Yöntemleri ve Testleri	688
5. BOŞALTIM SİSTEMİ DEĞİŞİKLİKLERİNDE YAPILAN UYGULAMALAR.....	691
5.1. Böbrek Boşaltımına Yönelik Uygulamalar.....	691
5.2. Bağırsak Boşaltımına Yönelik Uygulamalar.....	697

6. BOŞALTIM SİSTEMİ UYGULAMALARI.....	702
6.1. Üretral Kateter Uygulaması	702
6.2. Bebekte Üretral Kateter Uygulaması	707
6.3. Üretral Kateter Çıkarılması.....	711
6.4. Orta Akım İdrar Örneği Alma	713
6.5. İdrar Kültürü Alma	715
6.6. Bebekte İdrar Örneği ve İdrar Kültürü Alma.....	717
6.7. Bağırsak Boşaltımı (Sürgü Kullanımı)	719
6.8. Lavman Uygulamaları	721
6.9. Bebekte Dışkı Örneği Alma.....	724
SONUÇ	731
KAYNAKLAR.....	731

15. BÖLÜM PERİOPERATİF BAKIM

GİRİŞ	735
1. CERRAHİYE HAZIRLIK (PREOPERATİF DÖNEM)	735
1.1. Değerlendirme.....	736
1.2. Psikolojik Hazırlık.....	740
1.3. Yasal Hazırlık	740
1.4. Kadın Doğum Uzmanı ve Anestezist ile Konsültasyon	741
1.5. Ameliyat Öncesi Eğitim	741
1.6. Ameliyattan Önceki Gece Hazırlığı	742
1.7. Ameliyat Günü Hasta Hazırlığı.....	744
1.7.1. Premedikasyon.....	745
2. İNTRAOPERATİF BAKIM.....	746
3. POSTOPERATİF BAKIM	747
3.1. Ameliyat Sonrası Genel Ebelik Bakımı	749
3.1.1. Ağrı Yönetimi.....	750
3.1.2. Yeterli Beslenme ve Boşaltım	753
3.1.3. İstirahat	753
3.1.4. Psikolojik Destek	754
3.1.5. Yara İyileşmesi.....	754
3.1.6. Erken Ambulasyon ve Mobilizasyon.....	754

4. ANNE VE BEBEĞİN GÖZLEMİ.....	755
4.1. Annenin Gözlemi	755
4.2. Yenidoğan Gözlemi	757
5. VENÖZ TROMBOEMBOLİZMİN ÖNLENMESİ.....	757
6. PERİOPERATİF BAKIMDA EBENİN ROL VE SORUMLULUKLARI	759
SONUÇ	760
KAYNAKLAR.....	760

16. BÖLÜM

AĞRI

GİRİŞ	765
1. AĞRININ TANIMI VE SINIFLANDIRILMASI	766
1.1. Ağrının Kaynağına Göre Sınıflandırılması	766
1.2. Ağrının Mekanizmasına Göre Sınıflandırılması	767
1.3. Ağrının Süresine Göre Sınıflandırılması	768
2. AĞRI ALGILAMASI VE FİZYOLOJİSİ.....	768
2.1. Transdüksiyon (Ağrının hissedilmesi).....	769
2.2. Transmisyon (Ağrının iletilmesi)	769
2.3. Persepsiyon (Ağrının Algılanması)	769
2.4. Modülasyon (Ağrının Düzenlenmesi)	770
3. AĞRIYI ETKİLEYEN FAKTÖRLER.....	771
3.1. Ağrıyı Etkileyen Fizyolojik Faktörler	771
3.2. Ağrıyı Etkileyen Sosyal Faktörler	772
3.3. Ağrıyı Etkileyen Psikolojik Faktörler	773
3.4. Ağrıyı Etkileyen Kültürel Faktörler	773
4. AĞRININ DEĞERLENDİRİLMESİ VE KULLANILAN ÖLÇEKLER	774
4.1. Ağrının Değerlendirilmesi.....	774
4.1.1. Ağrı Değerlendirilmesinde Hastanın Öz Bildirimi	774
4.1.2. Hastanın Öyküsü.....	777
4.1.3. Ağrının Hasta Üzerindeki Etkisi	777
4.2. Ağrı Ölçekleri	778
5. AĞRILI HASTADA KULLANILAN FARMAKOLOJİK YÖNTEMLER	779
5.1. Nonopioid Analjezikler	779
5.2. Adjuvan Analjezikler	780

5.3. Opioidler	780
6. AĞRILI HASTADA KULLANILAN NONFARMAKOLOJİK YÖNTEMLER.....	781
6.1. Periferel Teknikler.....	781
6.2. Kognitif (Bilişsel) Davranışsal Teknikler	783
6.3. Periferel ve Kognitif-Davranışsal Tekniklerin Dışında Kalan Diğer Teknikler ..	784
7. AĞRILI HASTANIN EĞİTİMİ	785
8. SPİNAL ANALJEZİ	785
9. EPİDURAL ANALJEZİ, YAN ETKİLERİ VE POSTNATAL BAKIM	785
10. AĞRI YÖNETİMİNDE EBENİN ROL VE SORUMLULUKLARI.....	788
SONUÇ	788
KAYNAKLAR.....	789

17. BÖLÜM

YARA İYİLEŞMESİ VE BAKIMI

GİRİŞ	792
1. YARA İYİLEŞMESİNİN FİZYOLOJİSİ	792
2. YARA İYİLEŞMESİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER.....	794
3. YARA İYİLEŞMESİNİN KOMPLİKASYONLARI.....	795
4. YARA BAKIMINDA KULLANILAN TEDAVİ YÖNTEMLERİ.....	796
5. YARA BAKIM ÜRÜNLERİ VE PANSUMAN MATERYALLERİ.....	798
6. POSTOPERATİF YARA BAKIMI.....	800
7. SEZERYAN YARALARI.....	801
8. PERİNE YARALARI.....	802
9. YARA DRENAJİ	803
10. YARA İYİLEŞMESİ VE BAKIMINDA EBENİN ROL VE SORUMLULUKLARI	805
SONUÇ	805
KAYNAKLAR.....	805

18. BÖLÜM

BASINÇ YARALARI

GİRİŞ	808
1. BASINÇ YARALARININ TANIMI.....	808
2. BASINÇ YARALARININ SINIFLANDIRMASI	809
3. BASINÇ YARALARININ GELİŞİMİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER.....	813

4. CİLT BÜTÜNLÜĞÜNÜN DEĞERLENDİRİLMESİ	814
5. BASINÇ YARASI BAKIM İLKELERİ	816
6. BASINÇ YARALARININ İYİLEŞME VE BAKIMINDA EBENİN ROL VE SORUMLULUKLARI	820
SONUÇ	820
KAYNAKLAR	821

19. BÖLÜM

SICAK VE SOĞUK UYGULAMALAR

GİRİŞ	825
1. VÜCUT SICAKLIĞININ DÜZENLENMESİ	825
1.1. Sinirsel ve Vasküler Kontrol	826
1.2. Isı Üretimi	826
1.3. Isı Kaybı	827
1.4. Derinin Isı Düzenlemesi	828
1.5. Davranışsal Kontrol	829
2. VÜCUT SICAKLIĞINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER	829
2.1. Yaş	829
2.2. Egzersiz ve Aktivite	830
2.3. Hormon Düzeyi	830
2.4. Sirkadiyen Ritim	830
2.5. Stres	830
2.6. Çevre	831
2.7. Besin Alımı	831
2.8. İklim	831
2.9. Hastalık ve Yaralanma	831
2.10. İlaçlar	832
3. SICAK-SOĞUK UYGULAMALAR	832
4. SICAK SOĞUK UYGULAMA YÖNTEMLERİ	838
4.1. Termofofor	838
4.2. Akuatermik Ped	838
4.3. Elektrikli Isıtma Pedleri	839
4.4. Sitz Banyosu	840
4.5. Sıcak Yaş Kompres	841

4.6. Sıcak Daldırma Banyo	841
4.7. Soğuk Daldırma Banyo	842
4.8. Hipotermi Battaniyesi.....	842
4.9. Buz Torbaları	842
4.10. Soğuk Sünger Banyosu	843
4.11. Soğuk Yaş- Kuru Kompresler	844
4.12. Sıcak-Soğuk Paketler	844
5. SICAK- SOĞUK UYGULAMALARDA EBENİN ROL VE SORUMLULUKLARI	845
SONUÇ	846
KAYNAKLAR.....	847

20. BÖLÜM

UYKU VE DİNLENME

GİRİŞ	851
1. UYKU FİZYOLOJİSİ VE DÖNEMLERİ	852
2. YAŞAM DÖNEMLERİNE GÖRE NORMAL UYKU DÜZENİ VE GEREKSİNİMİ.....	857
3. UYKU KALİTESİ VE SÜRESİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER	860
3.1. Motivasyon.....	860
3.2. Kültür	860
3.3. Yaşam Tarzı ve Alışkanlıklar	860
3.4. Fiziksel Aktivite ve Egzersiz	861
3.5. Beslenme Alışkanlıkları	861
3.6. Kafein/Alkollü İçecekler Sigara Kullanımı.....	862
3.7. Çevresel Faktörler	862
3.8. Stres	863
3.9. Konfor Düzeyi.....	864
3.10. Sağlık/Hastalık ve Hastanede Yatma	864
3.11. Uyku Düzeninde Değişim.....	866
3.12. İlaçlar.....	866
4. YAYGIN UYKU BOZUKLUKLARI	866
4.1. İnsomnia.....	867
4.2. Hipersomnia	868
4.3. Gündüz Aşırı Uykulu Olma	868
4.4. Narkolepsi	869

4.5. Uyku Apnesi ve Horlama	869
4.6. Uyku Yoksunluğu	870
4.7. Parasomnia	871
4.8. Huzursuz Bacak Sendromu.....	872
4.9. Uykuda Periyodik Ekstremit Hareketleri.....	873
4.10. Gece Uykuya Bağlı Yeme Bozukluğu	873
4.11. Sirkadiyen Ritim Bozuklukları.....	873
4.12. İkincil Uyku Bozuklukları.....	874
5. DİNLENME	874
6. UYKU VE DİNLENMEDE EBENİN ROL VE SORUMLULUKLARI	875
7. UYKU HİJYENİ	877
SONUÇ	879
KAYNAKLAR.....	879

21. BÖLÜM KARDİYOPULMONER RESÜSİTASYON

GİRİŞ	882
1. GEBELİKTE RESÜSİTASYON	883
1.1. Epidemiyoloji.....	883
2. GEBELİKTE KOLLAPSLIN GÖZLENMESİ	885
3. GEBELİKTE FİZYOLOJİK DEĞİŞİKLİKLER.....	886
4. GEBELİKTE RESÜSİTASYON YÖNETİMİ	886
5. YENİDOĞAN RESÜSİTASYONU	892
6. KARDİYOPULMONER RESÜSİTASYONDA EBENİN ROL VE SORUMLULUKLARI ..	899
SONUÇ	899
KAYNAKLAR.....	900

22. BÖLÜM HASTA VE ÇALIŞAN GÜVENLİĞİ

GİRİŞ	
1. HASTA GÜVENLİĞİ	905
1.1. Hasta Güvenliği Kültürü	906
1.2. Hasta Güvenliği Açısından Simülasyon Kullanımının Yararları	907
2. HASTA GÜVENLİĞİNİN HEDEFLERİ.....	908

2.1. Hasta Kimlik Bilgilerinin Tanımlanması ve Doğrulanması	908
2.2. İletişim Güvenliğinin Sağlanması	909
2.3. Hastadan Onam Alınması	910
2.4. İlaç Güvenliğinin Sağlanması	910
2.5. Cerrahi Güvenliğin Sağlanması	911
2.6. Hastane Enfeksiyonlarının Önlenmesi	912
2.7. Hasta Transferi Güvenliği	912
2.8. Renk Kodlu Uygulamaların Kullanılması	913
2.9. İstenmeyen Olayların Bildirimi	913
2.10. Klinikteki Alarm Sistemleri	913
2.11. Düşmelerin Önlenmesi	914
3. HASTA GÜVENLİĞİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER	915
4. ÇALIŞAN GÜVENLİĞİ VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER	916
5. HASTA VE ÇALIŞAN GÜVENLİĞİ İLE İLGİLİ YÖNETMELİKLER	919
6. ANNE VE BEBEĞİN GÜVENLİĞİNİN SAĞLANMASINDA EBENİN ROL VE SORUMLULUKLARI	921
SONUÇ	922
KAYNAKLAR	923
DİZİN	925